

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ
ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020 ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ,
ΦΑΛΗΡΟΥ, ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΕΝΤΗΣ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΚΛΗΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΥΤΟΥ

*** * * * ***

Άγαπητοὶ Χριστιανοί,

Τὸ Νέον Ἔτος ἦλθεν !

Τέκνα μου ἀγαπητά καὶ περιπόθητα,

«Πρωί, καὶ λιοπερίχυτη καὶ λιόκαλ' εἶναι ἡ μέρα» λέγει ὁ Κωστής Παλαμᾶς.

Πάντοτε, ἀγαπητοί μου, ὁ ἄνθρωπος θαύμαζε καὶ ἐόρταζε τὴν ἀρχὴ τῆς νέας ἡμέρας, τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, τὴν ἀρχὴ τοῦ νέου χρόνου, κάθε νέα ἀρχή. Διότι κάθε ἀρχή εἶναι μιὰ γέννηση καὶ ὅ,τι εἶναι νέο εἶναι ζωή.

Ζωή, καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ δημιουργία τοῦ Ἄνθρώπου. Ὁ Θεός πού εἶναι ἡ Ἀρχὴ τῶν πάντων, δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο, ἔδωσε ἀρχὴ καὶ ζωὴ στό δημιούργημά του.

Δύο εἶναι τὰ σημαντικὰ σημεῖα, ὅπως μᾶς παραδίδουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ νὰ κατανοήσουμε αὐτὴ τὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου καὶ τῆς δημιουργίας πού ξεκινᾶ ἀπὸ τὸν Θεό.

Πρῶτο σημεῖο εἶναι ἡ «δημιουργία ἐκ τοῦ μή ὄντος». Σύμπασα ἡ κτίση καί ὁ ἄνθρωπος ἀπέκτησαν ἔγχρονη ζωή καί ἦρθαν στήν ὑπαρξη ἀπό τήν ἀνυπαρξία. Αὐτή ἡ θεμελιώδης ἀρχή κάνει ξεκάθαρη τή διαφορά ἀνάμεσα στόν Θεό καί τόν Ἄνθρωπο. Ὁ Θεός εἶναι ὁ Δημιουργός ὁ ὁποῖος δέν ἔχει χρόνο, δέν ἔχει ἀρχή καί τέλος ἀλλά δημιουργεῖ τόν χρόνο καί τόν ἄνθρωπο. Καί ὁ ἄνθρωπος εἶναι τό δημιούργημα πού ἀποκτᾷ χρόνο.

Τό δεύτερο σημεῖο εἶναι ὅτι ὁ Θεός «ὁ Ζῶν εἰς τόν αἰῶνα ἔκτισε τά πάντα κοινῇ» κατά τήν Σοφία Σειράχ, πού σημαίνει «Ὁ Θεός, πού ζεῖ αἰώνια, δημιούργησε ὅλα τά πράγματα ἀμέσως». Ὁ χρόνος λοιπόν καί ἡ ζωή ξεκίνησαν καί ἀπέκτησαν διάρκεια «ἀμέσως».

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης μιλάει γιά τή δημιουργία σάν μιά ἀκαριαία ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, μέ τήν ὁποία δημιουργήθηκαν ἀπό τήν ἀρχή ὅλες οἱ καταβολές τῶν ὄντων. Καί ἔπειτα ἀρχίζει ἡ δυναμική ἐξέλιξη τοῦ κόσμου καί τῆς ζωῆς.

Ὁ Ἅγιος πατήρ γιά νά μᾶς ἐξηγήσει αὐτή τή στιγμή τῆς Δημιουργίας ἀπό τόν Θεό χρησιμοποιεῖ μιά πολύ ὠραία φράση: ὁ Θεός ἔφτιαξε τόν κόσμο «ἐν ἀκαρεῖ!» Ἀκαριαῖα δημιούργησε τόν κόσμο. Ἡ ἀρχή τοῦ κόσμου ὅλου ἔγινε ξαφνικά καί ἀκαριαία. Ὅμως, ἀπό τή στιγμή πού ἡ κτίση ἀρχίζει νά ὑπάρχει, τότε ξεκινᾷ καί ἡ ροή τοῦ χρόνου. Καί ὅλη ἡ περαιτέρω ἐξέλιξη εἶναι μιά διαρκῆς κίνηση. Μιά κίνηση πού μαρτυρᾷ πῶς ὅλη ἡ δημιουργία, ὅλα τά κτιστά ὄντα ὑπόκεινται στόν χρόνο.

Τά ὄρη, οἱ ὠκεανοί, τά δέντρα καί τά ζῶα, ὅλο τό φυσικό καί ζωϊκό βασίλειο, καί ἡ κορωνίδα τῆς δημιουργίας ὁ ἄνθρωπος εἶναι κτιστά δημιουργήματα. Ὅλα τά ὁρατά καί τά ἀόρατα εἶναι κτιστά δημιουργήματα. Ὁλόκληρη λοιπόν ἡ κτίση, ἔρχεται ἐξίσου ἀπό τήν ἀνυπαρξία στήν ὑπαρξη παρά τίς διαφορές πού μπορεῖ νά ὑπάρχουν μεταξύ τῶν ὄντων.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης μέ μεγάλη ἀκρίβεια κάνει μιά παρατήρηση καί διευκρίνιση ἐδῶ. Μᾶς λέει ὅτι ἐφόσον ὅλη ἡ κτίση ταυτόχρονα ἄρχισε νά ὑπάρχει – ὅπως εἶπαμε «ἐν ἀκαρεῖ» – ἀκαριαῖα ἐπομένως ἀπέκτησε χρόνο καί ὕλη. Ὁ χρόνος καί ἡ ὕλη εἶναι τά δύο χαρακτηριστικά στοιχεῖα τῆς αἰσθητῆς φύσεως πού ὅλοι βλέπουμε γύρω μας.

Ὅμως, ὅπως λέει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, γιά νά κατανοήσουμε τόν λόγο τῆς δημιουργίας καί τῆς σωτηρίας μας πρέπει νά καταλάβουμε πρῶτα ἕνα πολύ κεντρικό σημεῖο. Δέν εἶναι πρωτίστως ἡ ὕλη πού μᾶς κάνει νά διαφέρουμε ἀπό τό Θεό ἀλλά ὁ χρόνος.

Ἡ προέλευσή μας ἀπό τήν ἀνυπαρξία στήν ὕπαρξη.

Δηλαδή ἡ ἀρχή μας στόν χρόνο.

Καί αὐτό διότι ὁ Θεός μέ τή βούλησή του καί ἐξαιτίας τῆς ἄπειρης Ἀγάπης του μᾶς ἔδωσε τή ζωή καί τόν χρόνο. Ἡ προέλευση τῶν πάντων «ἐκ τοῦ μή ὄντος» – ἀπό αὐτό πού δέν εἶναι ὄν, ζωντανό, δέν ὑπάρχει – ἔγινε ἀπό τόν Θεό διά τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ.

Τά ὄντα δέν προέρχονται ἀπό τή θεία οὐσία, δέν εἶναι καί δέν ἔχουν δηλαδή ἴδια φύση μέ τόν Θεό. Ἀλλά λαμβάνουν τήν ὕπαρξή τους «διά τῆς κτίσεως» ἀπό τόν Θεό. Αὐτή ἡ διάκριση κτιστοῦ ἀνθρώπου καί ἀκτίστου Θεοῦ θεωρεῖται ὡς πρωτεύουσα σέ ὁλόκληρη τήν πατερική θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἀποτελεῖ τή βάση γιά τήν ὀρθή κατανόηση τῆς σχέσης ἀνθρώπου καί Θεοῦ.

Γιατί ὅμως εἶναι τόσο πολύ σημαντικό τό ὅτι ὁ Θεός μᾶς δημιούργησε δίνοντάς μας τόν χρόνο;

Ὅλη ἡ ἐξέλιξη ἀλλά καί ἡ τελείωση τοῦ ἀνθρώπου στηρίζεται ἀκριβῶς σέ αὐτή τήν προέλευση «ἐκ τοῦ μή ὄντος» εἰς τόν χρόνο. Ὅλα λοιπόν ξεκινοῦν ἀπό τόν χρόνο ἀλλά δέν τελειώνουν σ' αὐτόν.

Ὁ χρόνος εἶναι ζωή. Μᾶς δίνει τή δυνατότητα νά ζοῦμε. Γεννιόμαστε, ἀναπτυσσόμαστε, χαιρόμαστε, ἀγαπᾶμε, λυπόμαστε, γερνοῦμε, μέσα στόν προσωπικό μας χρόνο. Αὐτός εἶναι ὁ χρόνος τῆς ζωῆς.

Ὁ χρόνος εἶναι διάρκεια. Περπατοῦμε στόν δρόμο, συναντιόμαστε μέ δικά μας πρόσωπα, δουλεύουμε, προσευχόμαστε. Ὅλα διαρκοῦν καί ὅλα ἔχουν τόν χρόνο τους.

Ὁ χρόνος εἶναι ἓνα διάστημα. Ἐνα διάστημα πού μεσολαβεῖ ἀνάμεσα σέ μιά ἀρχή καί ἓνα τέλος. Ἡ ἡμέρα ἀρχίζει μέ τήν ἀνατολή καί τελειώνει μέ τή δύση, ἡ ἴδια ἡ βιολογική ζωή μας ἀρχίζει μέ τή γέννηση καί τελειώνει μέ τόν θάνατο.

Ὁ χρόνος ἔχει πάντοτε προοπτική κι ἔτσι ἡ ζωή μας ἔχει πάντοτε ἓναν σκοπό. Προσευχόμαστε μέσα στόν προσωπικό μας χρόνο γιά νά συναντήσουμε τόν Κύριο, γνωρίζουμε ἓναν ἄνθρωπο γιά νά τόν ἀγαπήσουμε, θρεφόμαστε γιά νά κρατήσῃ τό σῶμα μας στόν χρόνο.

Ὁ χρόνος λοιπόν εἶναι μιά διαρκῆς κίνηση, αὐτός μᾶς δίνει τή δυνατότητα νά ἐξελισσόμαστε καί νά ἀναπτυσσόμαστε, νά μεταβαλλόμαστε καί νά ἀλλοιωνόμαστε συνεχῶς. Πρόκειται γιά μιά δημιουργία πού συνεχῶς ἐξελίσσεται καί δέν παραμένει ποτέ στατική. Δέν ἔχει στατικότητα ἀλλά ἔχει μιά δυναμικότητα ἡ δημιουργία, πού ἀφενός ὑποδηλώνεται ἀπό τή διαρκῆ κίνηση, καί ἀφετέρου ἔχει τήν καταβολή της σέ αὐτό τό πέρασμά της ἀπό τήν ἀνυπαρξία στήν ὕπαρξη.

Αυτή ή εξέλικτική πορεία εἶναι ή εύκαιρία καί ό δρόμος πρὸς τή σωτηρία μας.

Νά λοιπόν γιατί ένῶ υπόκειται ό άνθρωπος στόν χρόνο τήν ἴδια στιγμή ανοίγεται έξαιτίας τοῦ χρόνου μπροστά του ή Σωτηρία του.

Ό Θεός ἔφερε τόν άνθρωπο στόν κόσμο καί στόν χρόνο καί μάς ἔδωσε τόν χρόνο γιά νά γυρίσουμε κοντά Του καί νά όμοιωθοῦμε μέ Ἐκεῖνον. Καί ή εύκαιρία αυτή δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τή Χάρη του. Ἐπειδή ό Θεός μάς ἔπλασε κατ' εἰκόνα Του, εἴμαστε φτιαγμένοι νά γίνουμε θεοί κατὰ χάρη, νά όμοιωθοῦμε μέ τόν Θεό καί νά κατοικήσει ό Θεός μέσα μας.

Ό χρόνος εἶναι ή δυνατότητα τῆς θεώσεώς μας. Βεβαίως πορευόμαστε τόν δύσκολο δρόμο τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὅμως τά πάντα στή ζωή μποροῦν νά μεταβληθοῦν «εἰς ζωήν αἰώνιον». Ό χρόνος εἶναι πραγματικός καί δημιουργικός μονάχα ὅταν, ταξιδεύοντας μέσα σέ αὐτόν, ό άνθρωπος προχωράει μέσα στήν ἔνωση τῆς δικῆς του ζωῆς μέ αυτή τῶν ἄλλων καί μέ τήν ἄπειρη ζωή τοῦ Θεοῦ. Στήν αἰωνιότητα φτάνουμε μόνο περνώντας μέσα ἀπό τόν χρόνο ὡς ἓνα ἀληθινό ταξίδι – ὄχι προσπαθώντας νά ξεφύγουμε ἀπό αὐτόν. Καί περνᾶμε μέσα ἀπό αὐτό τό πραγματικό μεσοδιάστημα, μόνο στόν βαθμό πού ένώνουμε τούς ἑαυτούς μας έν ἀγάπη μέ τό Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ό χρόνος τότε γίνεται γιορτή καί δοξολογία τοῦ Θεοῦ. Γιορτάζουμε γιά τήν ἀρχή τῆς νέας ἡμέρας, τήν ἀνατολή τοῦ ἡλίου, τήν ἀρχή τοῦ νέου χρόνου, κάθε νέα ἀρχή. Διότι κάθε ἀρχή εἶναι μιά γέννηση καί ὅ,τι εἶναι νέο εἶναι ζωή.

Καί, ὅπως μάς λέγει ό Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος, ἐφιστώντας μας τήν προσοχή:

«Όταν λοιπόν ἔχεις καθαρή τή συνείδηση, ἔχεις πάντα γιορτή· τρέφεσαι μέ καλές ἐλπίδες καί έντρυφᾶς στήν προσδοκία τῶν μελλόντων αγαθῶν· ὅπως, ὅταν δέν ἔχεις παρρησία κι ἔχεις πέσει σέ πολλά ἁμαρτήματα, ἀκόμη κι ἂν εἶναι μύριες γιορτές καί πανηγύρια δέν θά ἴσαι σέ καθόλου καλύτερη θέση ἀπό ἐκείνους πού πενθοῦν. Διότι, τί ὄφελος ἔχω ἐγώ ἀπό τή λαμπρή μέρα, ὅταν τήν ψυχή μου τή σκοτίζει ή συνείδηση; Ἄν λοιπόν θέλεις νά ἴχεις καί κάποιο κέρδος ἀπό τήν πρωτομηνιά, κάνε τό ἐξῆς. Όταν βλέπεις ὅτι συμπληρώθηκε ό χρόνος, εύχαρίστησε τόν Κύριο, διότι σέ ἔβαλε σ' αυτή τήν περίοδο τῶν ἐτῶν. Θά σοῦ πάει καλά ὅλη ή χρονιά, ... ἂν καί τήν πρώτη τοῦ μηνός καί κάθε μέρα κάνεις αὐτά πού ἀρέσουν στόν Θεό.... Δημιούργησε κατάνυξη στήν καρδιά σου, ξαναλογάριασε τόν χρόνο τῆς ζωῆς σου, πές στόν ἑαυτό σου: Οἱ μέρες τρέχουν καί περνοῦν, τά χρόνια συμπληρώνονται, πολύ μέρος τοῦ

δρόμου προχωρήσαμε. Ήραγε τί καλό κάναμε; Μήπως ἄραγε φύγουμε ἀπό δῶ ἄδαιοι κι ἀπογυμνωμένοι ἀπό κάθε ἀρετή; Τό δικαστήριο εἶναι κοντά, ἡ ζωὴ μᾶς τρέχει πρὸς τό γῆρας».

Εὐχόμεθα ὁ χρόνος, ἡ νεότης καί τό γῆρας νά εἶναι γιά ὅλους ἡ εὐκαιρία νά δημιουργήσῃ αὐτό τό νέον ἔτος, ἀλλά καί κάθε νέον ἔτος, κάθε νέα ἡμέρα καί νέα στιγμή, ἀκαριαία, ἕνα νέο ἄνθρωπο, τόν Ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ.

Καλό καί εὐλογημένο νέον ἔτος!
Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν!
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ

+ ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ